

אזרחות - יחידה רביעית

זכויות אדם

איסוף ארגון ועריכה – אילת כ"ץ

ענתייד
רשת חינוך ובתי ספר בע"מ
חברה לחסולת הציבור

• זכויות יסוד של האדם
האדם נולד איתן , לא
ניתנות לו ע"י השלטון
לכן אין לשלול אותן
באופן שרירותי ,
תפקידו של השלטון
להגן על הזכויות

זכויות טבעיות

זכויות פוליטיות
/ זכויות אזרח

• חלק מהזכויות
הטבעיות ניתנות
לאזרח במדינתו ,
מדגישות את עיקרון
שלטון העם אין לשלול
אותן ללא הצדקה

זכויות חברתיות

זכויות קבוצה /
זכויות מיעוט

• זכויות הנתנות לקבוצת
מיעוט המעוניינת לשמור
על זהות ייחודית , מתן
זכויות מיעוט תלויה בגישת
המדינה למיעוטים .

• זכויות כלכליות
חברתיות הניתנות
לפרטים בחברה
בהתאם למדיניות
החברתית כלכלית
בה , בתחומי
הבריאות, דיור
חינוך ..

זכויות האדם לסוגיהן

זכויות יסוד של אדם; טבעיות

שייכות לאדם מלידתו; לא ניתנות לו על ידי המדינה ולמדינה אין סמכות לפגוע בהן או לשלול אותן באופן שרירותי

- חיים ובטחון [שלמות הגוף]
- חירות [חירויות שונות: ביטוי; מידע; מצפון; דת; מדת; תנועה; עיסוק; התאגדות]
- קניין [חומרי ורוחני]
- שוויון [בפני החוק; פוליטי; הדדמניות כלכלי-חברתי]
- הליך הוגן
- כבוד; פרטיות; שם-טוב

זכויות בסיסיות

זכויות פוליטיות

זכויות יסוד של אזרח; טבעיות
שייכות לאזרח מרגע היותו אזרח במדינתו; מדגישות את היותו חלק מהעם הריבון; אין למדינה סמכות לשלול אותן ללא הצדקה

- לבחור
- להיבחר
- להתאגד פוליטית
- למתוח בקורת על השלטון
- [מימוש חופש הביטוי בתחום הפוליטי]

זכויות חברתיות

זכויות מיעוטיות

- חינוך
- טיפול רפואי
- דיור
- רמת חיים
- זכויות עובדים
- תנאי העסקה

↑ זכויות פרט; מוענקות:

שירותים חברתיים אותם מספקת המדינה הדמוקרטית לפרטים החיים בקרבה [היקף השירותים ורמתם שונים ממדינה למדינה]

↑ זכויות קבוצה; מוענקות:

אמצעים שונים אותם יכולה לספק המדינה הדמוקרטית לקבוצות מיעוטיות החיות בקרבה, במטרה לאפשר להן לשמור על הייחוד התרבותי שלהן [הענקת אמצעים אלה תלויה בגישת המדינה]

זכויות אדם ואזרח

זכויות מוענקות

זכויות חברתיות
וכלכליות

זכות לרמת
חיים נאותה

זכות לטיפול
רפואי

זכות לדיוור

זכות לחינוך

זכות לתנאי
עבודה
סבירים

זכויות
מיעוטים

הזכות
לשפה

זכויות פוליטיות
חברתיות

הזכות
לבחור
ולהיבחר

חופש
ההתאגדות
הפוליטית

חופש
ההפגנה
והמחאה

זכויות טבעיות

זכות
לחיים
ולביטחון
ולשלמות
הגוף

זכות
להליך
הוגן

זכות
לקניין-
רוחני
ומוחשי

זכויות יסוד

הזכות
לשוויון

הזכות
לכבוד

הזכות
לחירות

חופש
העיסוק

חופש דת

חופש
הביטוי

חופש
המצפון

חופש מדת

חופש
ההתאגדות

חופש
התנועה

חופש
המחשבה

הזכות לכבוד		הזכות לחירות	הזכות להליך משפטי הוגן	הזכות לחיים וביטחון	הזכות לשוויון			הזכות לקניין	
עיקרון ממנו נגזרות כל זכויות האדם. זכותו של כל אדם שלא להיות נתון ליחס משפיל ומעליב. במסגרת הזכות לכבוד ניתן לכלול את הזכות לשם טוב ואת הזכות לפרטיות.		זכותו של כל אדם לחופש פעולה ולחופש בחירה, לעשות ולנהוג כרצונו (כל עוד אינו עובר על החוק).	זכותו של כל אדם הנמצא בהליך משפטי שזכויותיו הטבעיות לא ייפגעו מעבר למה שנדרש לצורך החקירה והמשפט. מטרת הזכות למנוע פגיעה לא מוצדקת בזכויות היסוד של האדם ולהגן על זכויותיו מפני שרירות השלטון.	זכותו של כל אדם לחיות מבלי לחשוש מפגיעה גופנית או נפשית (פיזית או מילולית) המסכנת את חייו או פוגעת בשלמות גופו וחובת המדינה לספק לו את ההגנה הדרושה לשם מימוש הזכות. חובת המדינה להגן על חייהם וביטחונם האישי של כל בני האדם החיים במדינה.	זכותו של כל אדם, ללא הבדל דת, גזע ומין, השקפת עולם, מוצא, נטייה מינית, לקבל יחס שווה ולזולתו. זכות זו נובעת מההכרה בכך שכל בני האדם שווים בערכם ובזכויותיהם.			זכותו של כל אדם להיות בעל רכוש, לשמור עליו וליהנות ממנו ללא חשש שיילקח ממנו. אין לעשות שימוש בקניינו של אדם ללא רשותו.	
הזכות לפרטיות	הזכות לשם טוב				אפליה	הבחנה	העדפה מתקנת	קניין חומרי	קניין רוחני
זכותו של כל אדם לחיות ללא חשיפה, התערבות או חדירה לחייו. זכותו שלא יחדרו לתחמו הפרטי ללא רשותו. אין לגעת בחפציו ובגופו של אדם ו/או לאסוף לגביו מידע ו/או לפרסם פרטים על אודותיו ללא רשותו.	זכות ששמו של אדם לא יוכפש ולא ייפגע ללא סיבה. במידה והמידע אמיתי – אין בכך פגיעה בשם הטוב.	דוגמאות: אין לערוך חיפוש בביתו של אדם ללא צו משפט, מעצרו של אדם ע"י המשטרה מוגבל ל-24 שעות ולאחר מכן יש להביאו בפני שופט, הזכות של אדם להיות מיוצג ע"י עורך דין.			הענקת יחס שווה לאנשים שווים והשוונות ביניהם אינה רלוונטית לעניין. למשל: הארכת זמן במבחן לילדים בעלי לקות למידה, הענקת שירות מיוחדים לנכים וכו'. מדיניות של הבחנה קיימת ביחס לאנשים ששונים במהותם והיא אינה זמנית. מטרתה היא ליצור שוויון מהותי.	הענקת יחס שווה לאנשים שווים ממהותם, אך מצבם השונה נוצר בשל נסיבות חברתיות. החברה מעוניינת לקדם את אותם אנשים המשתייכים בדרך כלל לקבוצות שהופלו בעבר ולשפר את מצבם. מטרת המדיניות היא לצמצם פערים ולהגיע לשוויון, ולכן מדיניות זו היא זמנית, עד שיגיע השוויון. למשל: שריון מקום לנשים בכנסת.	כל רכוש פיזי של האדם, למשל- קרקע, דירה, טלפון וכו'.	כל רכוש שאינו מוחשי, למשל, כתיבת ספרים, שירים, תוכנות מחשב וכו'. אסור להעתיק, להפיץ או לשכפל את הקניין הרוחני ללא רשות היוצר.	

זכויות האדם - זכויות טבעיות יסודיות, בסיסיות
זכויות האדם הטבעיות נובעות מעצם היותו אדם
שניברא בצלם אלוקים.
אין השלטון מעניק לאדם את הזכויות על כן אינו יכול
לקחתן.

הליך הוגן

*זכותו של אדם
לדעת במה הוא
מואשם.
*אין לעצור אדם
מעל 24 ש' ללא צו
של שופט.
*כל חשוד זכאי
להגנה משפטית.
*הדיונים בבית
המשפט מקיימים
בדלתיים פתוחות.
*זכות ערעור.
*שופט אנטיקטיבי

כבוד

*פרטיות
*שם טוב

שוויון

*הבחנה
*העדפה מתקנת

אפליה פסולה
פגיעה בשוויון

קניין

*חומרי
*רוחני

חירות

חירות הדעה והמחשבה
*חירות המצפון
*חירות המידע
*זכות הציבור לדעת
*חופש הביטוי
*חופש העיתונות
*חופש התנועה
* חופש התאגדות
* חופש התכנסות
* חופש השביתה
*חופש ההפגנה
*חופש הדת : חופש
דת * חופש מדת
* חופש העיסוק
* חופש הנישואין

חיים

*בטחון
*שלמות הגוף

זכויות
אזרח

זכויות
אדם

זכויות
חברתיות

זכויות
מיעוטים

הזכות להגדרה עצמית

הזכות לתרבות

הזכות לשפה

הזכות לחינוך עצמאי

חופש פולחן

